

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTUI
GITANUI NAUSĖDAI**

Per Lietuvos valstybės ordinų kanclerį
ir Valstybės apdovanojimų tarybą

PAREIŠKĖJAS:

Grant Arthur Gochin
10900 Winnetka Avenue
Chatsworth, CA 91311, JAV
El. paštas: ggochin@gmail.com
Tel. +1 818-625-6513
Lietuvos Respublikos pilietis

PRAŠYMAS

**DĖL KAZIO ŠKIRPOS IŠBRAUKIMO IŠ LIETUVOS VALSTYBĖS APDOVANOJIM AIS
APDOVANOTŲ ASMENŲ SĄRAŠŲ**

2026 m. rugsėjo 27 d.

Gerbiamas Respublikos Prezidente,

Prašau, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, pradėti Kazio Škirpos (1895–1979) valstybės apdovanojimų peržiūrą ir, įvertinus prie šio prašymo pateikiamą dokumentinę medžiagą, išbraukti Kazį Škirpą iš atitinkamų Lietuvos valstybės ordinų kavalierių, medaliais ir kitais valstybės pasižymėjimo ženklais apdovanotų asmenų sąrašų.

Prašau šį klausimą pateikti Valstybės apdovanojimų tarybai ir priimti motyvuotą Respublikos Prezidento sprendimą.

I. PRAŠYMO TEISINIS PAGRINDAS

Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalis nustato:

„Jeigu apdovanotųjų veika žemina apdovanotojo vardą, Respublikos Prezidentas gali išbraukti šiuos asmenis iš ordinų kavalierių ar medaliais, kitais pasižymėjimo ženklais apdovanotųjų sąrašo.“

Vyčio Kryžiaus ordinui ir medaliui Įstatymo 30 straipsnis nustato papildomą specialų atėmimo pagrindą: Respublikos Prezidentas gali juos atimti, kai apdovanotasis teismo nuteisiamas už sunkų nusikaltimą arba jei asmuo padaro nusižengimą, žeminantį apdovanotojo vardą. Šios dvi sąlygos įstatyme yra savarankiškos. Jeigu Lietuvos valstybės ordinų kancleris patvirtina, kad Kaziui Škirpai 1919 m. suteiktas istorinis Vyties / Vyčio Kryžiaus apdovanojimas pagal galiojančią teisinę klasifikaciją patenka į 30 straipsnio taikymo sritį, prašau šį straipsnį taikyti kartu su 18 straipsnio 1 dalimi.

Įstatymo 6 straipsnio 4 dalis taip pat nustato, kad asmenys, apdovanoti Lietuvos valstybės ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais iki šio įstatymo įsigaliojimo, turi tokias pačias teises kaip ir apdovanotieji pagal šį įstatymą.

Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 7 punktą nustato, kad Lietuvos valstybės ordinų kancleris tvarko apdovanotųjų sąrašus ir kitus su apdovanojimais susijusius dokumentus.

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

Įstatymo 9 straipsnio 3 dalis nustato, kad Valstybės apdovanojimų taryba svarsto ne tik kandidatūras apdovanojimams, bet ir „kitus su apdovanojimais susijusius klausimus“, o savo išvadas teikia Respublikos Prezidentui.

Todėl egzistuoja aiškus įstatyminis mechanizmas šiam prašymui registruoti, dokumentiškai patikrinti, pateikti Valstybės apdovanojimų tarybai ir spręsti Respublikos Prezidentui.

Šiuo prašymu nekeliu klausimo dėl Kazio Škirpos baudžiamosios atsakomybės ir neprašau Respublikos Prezidento atlikti baudžiamojo ar istorinio teismo funkcijos.

Klausimas yra siauresnis: ar dokumentais patvirtinta Kazio Škirpos veikla yra suderinama su tuo, kad Lietuvos Respublika ir toliau oficialiai įrašo jį į valstybės apdovanojimais pagerbtų asmenų sąrašus.

II. APDOVANOJIMAI, KURIEMS PRAŠOMA TAIKYTI PERŽIŪRĄ

Oficialūs ir valstybiniai šaltiniai nurodo, kad Kazys Škirpa buvo apdovanotas, be kita ko:

- Vyčio Kryžiaus / Vyties Kryžiaus valstybės apdovanojimu už Nepriklausomybės kovas 1919 m.;
- Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu;
- 1935 m. rugsėjo 8 d. – Vytauto Didžiojo 3-iojo laipsnio ordinu.

Kadangi skirtinguose oficialiuose šaltiniuose istorinis 1919 m. Vyčio / Vyties Kryžiaus apdovanojimas šiandien aprašomas nevienodai pagal laipsnį ir vėliau pakeistą apdovanojimų nomenklatūrą, prašau Ordinų kanclerio pagal Prezidento kanceliarijos oficialius registrus nustatyti visus Kaziui Škirpai suteiktus Lietuvos valstybės apdovanojimus, jų suteikimo datas, istorinius dekretus ar kitus suteikimo aktus, jų dabartinį teisinį pavadinimą ir vietą oficialiuose apdovanotųjų sąrašuose.

Šis patvirtinimas būtinas ir todėl, kad Įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje, nustatančioje ir iki Įstatymo įsigaliojimo įteiktų apdovanojimų nešiojimo tvarką, atskirai išvardyti nebeskiriami 1-ojo, 2-ojo ir 3-iojo laipsnio Vyčio Kryžiai.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalį pagal Įstatymo 42 straipsnį šiuo metu skiria krašto apsaugos ministras. Prašau Prezidento kanceliarijos motyvuotai nurodyti, kuris subjektas yra kompetentingas spręsti šio medalio atėmimo klausimą; jei būtų laikoma, kad kompetencija priklauso kitai institucijai, prašau atitinkamą šio prašymo dalį jai persiųsti pagal kompetenciją.

Prašymas taikomas visiems Lietuvos valstybės apdovanojimams, kuriuos Respublikos Prezidento kanceliarijos registrai šiuo metu sieja su Kaziu Škirpa, o ne vien šiame prašyme išvardytiems apdovanojimams.

III. ŠKIRPOS VAIDMUO LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTE

Nėra ginčo, kad Kazys Škirpa buvo Berlyne įsteigto Lietuvių aktyvistų fronto vadovas ir pagrindinis jo politinis organizatorius.

Šio prašymo esmė nėra automatiškai priskirti Škirpai kiekvieno LAF dokumento autorystę.

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

Priešingai, pateikiama medžiaga sąmoningai skiria organizacijos vadovavimą, konkretaus dokumento autorystę, dokumento platinimą, jo institucinę reikšmę ir Škirpos vėlesnį konkrečių dokumentų pripažinimą ar susiejimą su savo veikla.

Toks atribojimas yra būtinas sąžiningam istoriniam vertinimui.

Tačiau dėl to negalima ignoruoti dokumentais patvirtinto LAF programinio ir operacinio antisemitizmo bei Škirpos santykio su šiuo dokumentiniu palikimu.

IV. 1941 M. KOVO 24 D. SLAPTI NURODYMAI

Lietuvos centrinio valstybės archyvo byloje LCVA, f. 648, ap. 2, b. 582, dokumentas LVIII, saugomas 1941 m. kovo 24 d. dokumentas „Lietuvai išlaisvinti nurodymai“, pažymėtas „VISIŠKAI SLAPTAI“.

Dokumente nustatoma slapta perdavimo tvarka – jo turinį sukilimo centrams perduoti žodžiu per visiškai patikimus ryšininkus.

Dokumente numatoma stiprinti prieškomunistinę ir priešžydišką veiklą; sudaryti sąlygas, kad žydai bėgtų iš Lietuvos kartu su besitraukiančiomis sovietų pajėgomis; atskiru operaciniu uždaviniu nurodoma priversti žydus pasitraukti iš Lietuvos; numatoma tokia būsimosios Lietuvos santvarka, kurioje žydai negalėtų tikėtis minimalių teisių ar pragyvenimo galimybių; remiamasi istorinės Vytauto laikų apsaugos žydams panaikinimu.

Tai nėra vien abstrakti retorika. Dokumentas pateiktas kaip slapta organizacinis nurodymas su konkrečiomis užduotimis.

V. LAF DOKUMENTAS LXIV: KOLEKTYVINIS IŠVARYMAS, TURTO PERĖMIMAS IR PILIETINĖ ATSKIRTIS

Toje pačioje archyvinėje byloje, LCVA, f. 648, ap. 2, b. 582, dokumentas LXIV, l. 213–215, saugomas Lietuvių aktyvistų fronto vardu išleistas tekstas.

Jame reikalaujama, kad Lietuvos žydai be išimties išvyktų iš Lietuvos.

Dokumentas taip pat numato žydų kilnojamojo ir nekilnojamojo turto perėjimą lietuvių nacionalinei nuosavybei; žydų pilietinių teisių panaikinimą; ekonominio pragyvenimo galimybių panaikinimą; ankstesnės istorinės teisės į prieglobstį, siejamos su Vytautu Didžiuoju, galutinį panaikinimą.

Dokumentai LVIII ir LXIV todėl rodo ne vieną atsitiktinę frazę, bet pakartotinę programinę kryptį: kolektyvinį žydų pašalinimą iš Lietuvos, teisių ir ekonominio gyvenimo galimybių atėmimą bei turto perėmimą.

Dokumente LXIV LAF vardu paskelbiama: „Senoji Vytauto Didžiojo laikais suteikta Lietuvoje prieglaudos teisė žydams yra visiškai ir galutinai atšaukiama.“ Kazys Škirpa vadovavo organizacijai, kurios vardu šis tekstas buvo paskelbtas, o jo paties rankraštis nukreipia į dokumentą LXIV. Tuo pat metu Škirpa tebėra Vytauto Didžiojo ordino kavalierius. Ši konkreti priešprieša turi būti atskirai įvertinta sprendžiant, ar tęstinis valstybės apdovanojimo statusas atitinka Įstatymo 18 straipsnio kriterijų.

VI. ŠKIRPOS PATIES RANKRAŠTIS SUSIEJA JĮ SU DOKUMENTU LXIV

Ypač svarbus yra atskiras archyvinis šaltinis: LCVA, f. 648, ap. 2, b. 581.

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

Savo paties retrospektyviame rankraštyje Škirpa aptaria prieš Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karą paskelbtą priešžydišką atsišaukimą ir pats nukreipia skaitytoją į „Dokm. LXIV”.

Šis faktas nėra naudojamas teigti, kad Škirpa pats parašė kiekvieną dokumento LXIV sakinį.

Tačiau jis paneigia galimybę šį dokumentą traktuoti kaip visiškai su Škirpa nesusijusį anoniminių periferinių tekstų.

Jo paties rankraštis įrodo žinojimą apie konkretų dokumentą, jo įtraukimą į savo paties LAF veiklos dokumentinę rekonstrukciją ir jo susiejimą su įvykiais, kuriuos Škirpa pats aprašė.

VII. 1973 M. ŠKIRPOS KNYGA IR DOKUMENTO LVIII SUTRUMPINIMAS

1973 m. Škirpos išleistoje dokumentinėje apžvalgoje „Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti” pateikiama sutrumpinta 1941 m. kovo 24 d. instrukcijų versija.

Svarbu tai, kad pats Škirpa knygoje nurodo, jog nepateikia pirmųjų keturių dokumento skyrių, įskaitant IV skyrių, ir pereina prie jo nuomone esminių klausimų.

Todėl sutrumpinimo faktas nėra spekuliacija ar vėlesnio kritiko interpretacija. Apie praleidimą informuoja pats leidinio sudarytojas.

Tai yra svarbu todėl, kad Lietuvos valstybės institucijos vėlesniuose Škirpos vertinimuose rėmėsi jo 1973 m. dalyvio redaguota dokumentine apžvalga.

Kai egzistuoja pilnesnis archyvinis tekstas, valstybės institucija negali patikimai vertinti ginčijamos programos neatskleisdama, kurią dokumento versiją naudojo ir kaip įvertino praleistą medžiagą.

VIII. NEPRIKLAUSOMAS 1941 M. LIEPOS 23 D. ŠKIRPOS DOKUMENTAS SUOMIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS ARCHYVE

2026 m. tyrimo metu nustatytas papildomas nepriklausomas pirminis šaltinis Suomijos užsienio reikalų ministerijos archyve.

1941 m. liepos 23 d. Suomijos diplomatinėje byloje išsaugotas lydraštis ir keturių puslapių Škirpos memorandumas.

Lydraštis dokumentą aiškiai identifikuoja kaip Škirpos memorandumą apie Lietuvos teisinę padėtį ir politinius siekius.

Memorandumas dokumentuoja jo politinę orientaciją į aktyvų bendradarbiavimą su Vokietija; Vokietijos vadovaujamą Europos pertvarkymą; pagalbą įžengiančiai Vokietijos kariomenei; būsimą Lietuvos vietą Vokietijos ir jos sąjungininkų vadovaujamoje Europos sistemoje.

Šio dokumento nepateikiu kaip įrodymo, kad Škirpa dalyvavo žydų žudynėse.

Jo reikšmė kitokia: tai nepriklausomas, to meto diplomatinėje byloje išlikęs tiesioginis Škirpos politinės orientacijos ir jo paties programinių nuostatų šaltinis.

IX. VALSTYBĖ APIE ESMINĘ DOKUMENTINĘ PROBLEMĄ ŽINOJO NUO 2017 M.

Šis prašymas taip pat nėra paremtas tik naujai 2026 m. atrasta medžiaga.

Oficialioje Lietuvos Respublikos Seimo byloje išsaugotas mano 2017 m. kreipimasis į Respublikos Prezidentę.

Jame jau buvo konkrečiai nurodyti 1941 m. kovo 24 d. „Lietuvai išlaisvinti nurodymai“, dokumentas apie istorinės svetingumo / prieglobsčio teisės žydams panaikinimą ir klausimas, kodėl šie dokumentai nebuvo tinkamai įvertinti palankiame valstybės institucijos Škirpos vertinime.

Vėliau Seimo kontrolierius pareikalavo, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras atsakytų į iškeltus klausimus ir argumentus.

Taigi Lietuvos valstybė apie esminį dokumentinį ginčą žinojo beveik dešimtmetį.

X. 2015 IR 2024 M. LGGRTC VERTINIMAI NEPANAIKINA ŠIO KLAUSIMO

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras 2015 m. spalio mėn. pažymoje „Dėl Kazio Škirpos veiklos Antrojo pasaulinio karo metais“ pats pripažino, kad 1940–1941 m. Škirpos veikloje būta antisemitizmo apraiškų, kad jo vadovaujamo Berlyno LAF veikloje antisemitizmas buvo iškeltas į politinį lygmenį, o LAF atsišaukimai, remiantis pažymoje cituojamu istoriku Liudu Truska, buvo viena iš priežasčių, dėl kurių 1941 m. vasarą dalis lietuvių prisidėjo prie nacių nusikalstamų įsakymų vykdymo. Pažymoje taip pat konstatuojama, kad toks antisemitizmo iškėlimas į politinį lygmenį galėjo paskatinti dalį Lietuvos gyventojų įsitraukti į Holokaustą (1, 3–4 ir 6 p.).

Toje pačioje pažymoje LGGRTC pats cituoja LAF propagandos komisijos vadovo Bronio Railos brošiūrą „Už ką kovoja aktyvistai“, kurioje skelbiama, kad LAF yra pasiryžęs „visiškai atskirti žydus nuo Lietuvos valstybinio bei tautinio kūno ir laipsniškai įvykdyti žydų pašalinimą iš lietuviškos žemės aplamai“ (3 p.).

Tačiau palanki galutinė išvada buvo grindžiama kitais argumentais, įskaitant skirtį tarp žydų išvairo ir vėlesnio fizinio sunaikinimo, Škirpos buvimą Berlyne, o ne Lietuvoje žudynių metu, ir jo tiesioginio dalyvavimo žudynėse neįrodymą.

2024 m. birželio 25 d. LGGRTC pažymoje Nr. 9R-598 ši palanki vertinimo struktūra iš esmės išliko.

Tačiau valstybės apdovanojimo klausimui nereikia įrodyti Škirpos asmeninio dalyvavimo žudynėse.

Valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnyje nustatytas kriterijus nėra baudžiamoji atsakomybė. Kriterijus yra tai, ar apdovanotųjų veika žemina apdovanojimo vardą.

Taigi spręstinas klausimas yra ne „Ar Kazys Škirpa buvo nuteistas už Holokausto nusikaltimą?“, bet „Ar Lietuvos valstybė šiandien gali laikyti suderinamu su valstybės apdovanojimo garbe dokumentuotą vadovavimą organizacijai, kurios programoje buvo numatytas kolektyvinis Lietuvos žydų pašalinimas, jų teisių ir pragyvenimo galimybių panaikinimas bei turto perėmimas?“

XI. BAUDŽIAMOJO NUOSPRENDŽIO NEBUVIMAS NĖRA ISTORINĖ REABILITACIJA

Prašau aiškiai atskirti du klausimus: baudžiamąją atsakomybę ir valstybės garbės bei apdovanojimo kriterijų.

Kazys Škirpa nebuvo Lietuvos teismo nuteistas už dalyvavimą Holokauste. Šiuo prašymu neteigiu priešingai.

Tačiau teismo nuosprendžio nebuvimas pats savaime nereiškia, kad konkretūs archyviniai dokumentai neegzistuoja, LAF neturėjo dokumentuotos priešžydiškos programos, Škirpa nevadovavo LAF, jo paties

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

rankraštis nesusieja jo su dokumentu LXIV, ar kad valstybė privalo ir toliau jį pagerbti valstybės apdovanojimais.

Valstybės apdovanojimas yra valstybės suteikiama garbė, o ne baudžiamosios nekaltumo prezumpcijos pakaitalas.

Įstatymo 30 straipsnis teismo nuosprendį ir nusižengimą, žeminantį apdovanotojo vardą, numato kaip du savarankiškus apdovanojimo atėmimo pagrindus. Įstatymų leidėjas apkaltinamojo nuosprendžio nelaikė būtina apdovanojimo atėmimo sąlyga.

XII. PRAŠYMAS NĖRA ŠKIRPOS BIOGRAFIJOS PANAIKINIMAS

Škirpos vaidmuo Lietuvos valstybės istorijoje turi būti vertinamas visas.

Jis dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose, buvo vienas pirmųjų Lietuvos kariuomenės savanorių, dalyvavo iškeldami Lietuvos trispalvę Gedimino pilies bokšte, buvo Steigiamojo Seimo narys, tarnavo Lietuvos diplomatijoje ir priešinosi sovietinei Lietuvos okupacijai.

Šių faktų šis prašymas neneigia.

Tačiau valstybės apdovanojimų atėmimas pagal 18 straipsnį savaime nereiškia viso žmogaus gyvenimo ištrynimo ar ankstesnių nuopelnų paneigimo.

Jis reiškia kitą valstybės sprendimą: ar vėliau dokumentuota apdovanotojo veikla yra tokia, kad valstybė vis dar gali jį laikyti valstybės apdovanojimo garbės nešiotu.

Būtent šį klausimą prašau spręsti.

XIII. PAPILDOMAS INSTITUCINIS KONTEKSTAS

Škirpos byla jau daugelį metų yra Lietuvos valstybės institucijų nagrinėjamas klausimas.

2017 m. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija gavo dokumentinį kreipimąsi dėl Škirpos.

2018 m. vyko papildomas susirašinėjimas su LGGRTC ir buvo keliamas archyvinių dokumentų bei institucijos argumentacijos klausimas.

2024 m. LGGRTC vėl parengė oficialią Škirpos pažymą Nr. 9R-598.

2026 m. buvo pateikti papildomi dokumentai, archyvinės kopijos, šaltinių palyginimai ir tarptautinis evidencinis pareiškimas.

Tai reiškia, kad Respublikos Prezidento prašoma ne priimti sprendimą remiantis viena publikacija ar politiniu vertinimu.

Egzistuoja daugelio metų oficiali, archyvinė ir institucinio susirašinėjimo byla, kurią galima patikrinti.

XIV. KONKRETŪS PRAŠYMAI

1. Užregistruoti šį prašymą kaip formalų prašymą dėl Kazio Škirpos valstybės apdovanojimų peržiūros pagal Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalį.

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

2. Paveisti Lietuvos valstybės ordinų kancleriui nustatyti ir pateikti visų Kaziui Škirpai suteiktų Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų oficialų sąrašą, jų suteikimo aktus ir dabartinį registrinį statusą.
3. Pateikti klausimą Valstybės apdovanojimų tarybai pagal Valstybės apdovanojimų įstatymo 9 straipsnio 3 dalį.
4. Valstybės apdovanojimų tarybai pateikti kartu su šiuo prašymu pateikiamą dokumentinę medžiagą, o ne vien LGGRTC 2015 ar 2024 m. išvadas.
5. Atskirai įvertinti: a) 1941 m. kovo 24 d. dokumentą LVIII; b) dokumentą LXIV; c) Škirpos paties rankraščio nuorodą į dokumentą LXIV; d) 1973 m. knygoje deklaruotą kovo 24 d. instrukcijų sutrumpinimą; e) 1941 m. liepos 23 d. Suomijos užsienio reikalų ministerijos archyve išsaugotą Škirpos memorandumą; f) 2017–2018 m. oficialaus pranešimo ir valstybės institucijų žinojimo istoriją; g) 2015 ir 2024 m. LGGRTC išvadose taikytą autorystės, atsakomybės ir šaltinių vertinimo metodiką.
6. Vadovaujantis Valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, išbraukti Kazį Škirpą iš visų Lietuvos valstybės ordinų kavalierių bei medaliais ir kitais valstybės pasižymėjimo ženklais apdovanotų asmenų sąrašų, kuriuose jis tebėra įrašytas.
7. Jeigu Respublikos Prezidentas nuspręstų 18 straipsnio 1 dalies netaikyti vienam ar keliems istoriniams Škirpos apdovanojimams, prašau dėl kiekvieno tokio apdovanojimo atskirai nurodyti konkretų teisinį pagrindą; ar kliūtis kyla dėl apdovanojimo datos, rūšies, istorinio statuso ar kitos priežasties; kuri institucija, jei ne Respublikos Prezidentas, turi kompetenciją spręsti jo panaikinimo arba oficialaus garbės statuso klausimą.
8. Priimti motyvuotą rašytinį sprendimą, kuriame būtų atsakyta į pagrindinius šiame prašyme iškeltus dokumentinius ir teisinius klausimus.
9. Jeigu prieš priimant sprendimą būtų prašoma LGGRTC ar kitos institucijos ekspertinės išvados, prašau pateikti tai institucijai ne vien ankstesnes valstybės pažymas, bet ir šiame prašyme nurodytus pirminius archyvinius dokumentus.
10. Informuoti mane apie prašymo registracijos numerį, jo perdavimą Ordinų kancleriui, jo perdavimą Valstybės apdovanojimų tarybai ir priimtą galutinį sprendimą.
11. Pateikti po 1990 m. priimtų Respublikos Prezidento sprendimų, kuriais taikyta Valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalis arba 30 straipsnis, datas, numerius ir taikytą teisinį pagrindą, kiek tai galima pateikti neatskleidžiant teisės aktų saugomų asmens duomenų; taip pat pateikti informaciją apie ankstesnius Prezidento kanceliarijoje gautus prašymus dėl Kazio Škirpos valstybės apdovanojimų peržiūros ir jų išnagrinėjimo rezultatus.

XV. SIŪLOMI PRIEDAI

Priedas 1. 2026 m. rugsėjo 24 d. „Documented Evidentiary Submission — The Škirpa Determination” – 19 psl. konsoliduotas įrodymų memorandumas.

PRAŠYMAS DĖL KAZIO ŠKIRPOS VALSTYBĖS APDOVANOJIMŲ PERŽIŪROS

Priedas 2. LCVA f. 648, ap. 2, b. 582, dokumentas LVIII – 1941 m. kovo 24 d. „Lietuvai išlaisvinti nurodymai”.

Priedas 3. LCVA f. 648, ap. 2, b. 582, dokumentas LXIV, l. 213–215 – LAF priešžydiškas kreipimasis.

Priedas 4. LCVA f. 648, ap. 2, b. 581 – Škirpos rankraščio ištrauka su nuoroda į dokumentą LXIV.

Priedas 5. Kazio Škirpos 1973 m. „Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti” – atitinkamos dokumentų ir paaiškinimų ištraukos.

Priedas 6. Suomijos užsienio reikalų ministerijos byla – 1941 m. liepos 23 d. Škirpos lydraštis ir memorandumas.

Priedas 7. LGGRTC 2015 m. spalio mėn. pažyma „Dėl Kazio Škirpos veiklos Antrojo pasaulinio karo metais” (viešai paskelbta; registracijos numeris nenustatytas):

https://www.genocid.lt/UserFiles/File/Pazymos/201510_skirpa_pazyma01.pdf.

Priedas 8. LGGRTC 2015 m. rugsėjo 25 d. raštas Nr. 13R-267 „Dėl Kazio Škirpos“ (atskiras, iš dalies sutampantis, bet ne tapatus 2015 m. spalio mėn. pažymai; gautas Seimo pateiktoje byloje).

Priedas 9. LGGRTC 2024 m. birželio 25 d. istorinė-archyvinė pažyma Nr. 9R-598.

Priedas 10. 2017–2018 m. Prezidento kanceliarijos, Seimo kontrolieriaus ir LGGRTC dokumentų rinkinys, įrodantis ankstesnį konkretų pranešimą apie ginčijamus archyvinius dokumentus.

Priedas 11. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2026 m. gegužės 12 d. dokumentas dėl ankstesnio „visiško išteisinimo” teiginio teisinio netikslumo.

Prašau šiuos priedus vertinti kaip vieną dokumentinį įrodymų rinkinį.

XVI. BAIGIAMOJI PASTABA

Šiuo prašymu neprašau Lietuvos valstybės perrašyti visos Kazio Škirpos biografijos.

Prašau spręsti siaurą valstybės teisės ir valstybės garbės klausimą.

Lietuva gali pripažinti Škirpos nuopelnus kuriant ir ginant valstybę ir kartu konstatuoti, kad dokumentuota vėlesnė jo vadovautos organizacijos programa bei jo paties ryšys su tuo dokumentiniu palikimu yra nesuderinami su tęstiniu valstybės apdovanojimų garbės statusu.

Valstybės apdovanojimų įstatymas būtent ir numato mechanizmą, leidžiantį valstybei padaryti tokį skirtumą.

Todėl prašau Respublikos Prezidento pasinaudoti Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje suteikta kompetencija ir išbraukti Kazį Škirpą iš Lietuvos valstybės apdovanojimais apdovanotų asmenų sąrašų.

Pagarbiai,

Grant Arthur Gochin
Lietuvos Respublikos pilietis
ggochin@gmail.com
+1 818-625-6513

Grant Gochin

27 Sep 2026